Dziennik Urzędowy
Unii Europejskiej

PL
Seria L

2026/2353

20.10.2026

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2026/2353

z dnia 16 października 2026 r.

w sprawie monitorowania obecności alkaloidów chinolizydynowych w łubinie i żywności otrzymywanej z łubinu

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W 2019 r. panel Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności („Urząd") ds. zanieczyszczeń w łańcuchu żywnościowym (CONTAM) przyjął ocenę ryzyka dotyczącą ryzyka dla zdrowia ludzi i zwierząt związanego z obecnością alkaloidów chinolizydynowych w paszy i żywności, w szczególności w łubinie i produktach otrzymywanych z łubinu ([1]).

(2) Ocena ryzyka ogranicza się do alkaloidów chinolizydynowych występujących w gatunkach/odmianach *Lupinus* odpowiednich do spożycia przez zwierzęta i ludzi w Unii (tj. *Lupinus albus* L., *Lupinus angustifolius* L., *Lupinus luteus* L. i *Lupinus mutabilis* Sweet). Jeżeli chodzi o ryzyko niekorzystnych skutków dla zdrowia zwierząt u łososiowatych, Urząd stwierdził, że średnie narażenie z dietą łososiowatych przekracza poziomy dawkowania, przy których nie obserwuje się szkodliwych zmian (NOAEL), wynoszące 1 mg/kg masy ciała dziennie, ale jest niższe od najniższego poziomu, przy którym obserwuje się szkodliwe zmiany (LOAEL), wynoszącego 2,5 mg/kg masy ciała dziennie. Urząd uważa, że ryzyko wystąpienia szkodliwych skutków u łososiowatych jest niskie. W przypadku pozostałych gatunków dostępna baza danych na temat szkodliwych skutków była zbyt ograniczona, aby określić ogólny NOAEL/LOAEL. Zamiast tego, jako podejście alternatywne, Urząd określił dawki alkaloidów chinolizydynowych obecnych w nasionach łubinu, które mogą być tolerowane w odniesieniu do parametrów zootechnicznych. W przypadku bydła i królików średnie narażenie z dietą jest znacznie niższe od dawki tolerowanej. W przypadku świń i kurcząt średnie narażenie z dietą mieści się w tym samym zakresie co dawka, która może być tolerowana.

(3) W związku z tym Urząd zalecił zebranie większej ilości danych o obecności alkaloidów chinolizydynowych w łubinie i produktach otrzymywanych z łubinu.

(4) Należy zebrać więcej informacji na temat czynników, które prowadzą do stosunkowo wysokich poziomów alkaloidów chinolizydynowych w łubinie i materiałach paszowych otrzymywanych z łubinu, aby móc określić środki, które należy zalecić w celu uniknięcia lub ograniczenia obecności alkaloidów chinolizydynowych w tych paszach.

(5) Należy zatem zalecić monitorowanie obecności alkaloidów chinolizydynowych w łubinie i materiałach paszowych otrzymywanej z łubinu, identyfikację czynników prowadzących do ich wysokich poziomów oraz zbieranie większej ilości informacji na temat wpływu przetwarzania żywności na poziomy alkaloidów chinolizydynowych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ZALECENIE:

1. Zaleca się, aby państwa członkowskie, przy aktywnym udziale podmiotów działających na rynku pasz, monitorowały alkaloidy chinolizydynowe w łubinie, materiałach paszowych otrzymywanych z łubinu oraz mieszankach paszowych zawierających łubin i produkty otrzymywane z łubinu w latach 2026, 2027, 2028 i 2029. Zaleca się, aby państwa członkowskie prowadziły analizy co najmniej pod kątem obecności następujących alkaloidów chinolizydynowych: albiny, anagiryny, angustifoliny, lupaniny, izolupaniny, multifloryny, 13α-hydroksylupaniny, lupininy i sparteiny.

2. Zalecaną metodą analizy jest chromatografia cieczowa/tandemowa spektrometria mas (LC-MS/MS). W przypadku stosowania innych metod analizy powinny istnieć dowody świadczące o tym, że dają one wiarygodne wyniki w odniesieniu do poszczególnych alkaloidów chinolizydynowych. Granica oznaczalności (LOQ) dla oznaczania każdego alkaloidu chinolizydynowego powinna wynosić w miarę możliwości około 1 mg/kg w przypadku nasion łubinu i materiałów paszowych otrzymywanych z łubinu oraz 0,2 mg/kg w przypadku mieszanek paszowych.

([1]) Panel EFSA CONTAM (panel EFSA ds. zanieczyszczeń w łańcuchu żywnościowym), 2019. „Scientific opinion on the risks for animal and human health related to the presence of quinolizidine alkaloids in feed and food, in particular in lupins and lupin-derived products" [„Opinia naukowa dotycząca ryzyka dla zdrowia ludzi i zwierząt związanego z obecnością alkaloidów chinolizydynowych w paszy i żywności, w szczególności w łubinie i produktach otrzymywanych z łubinu"], https://doi.org/10.2903/j.efsa.2019.5860.

3. Państwom członkowskim, przy aktywnym udziale podmiotów działających na rynku pasz, zaleca się przeprowadzenie badań w celu określenia czynników prowadzących do wysokich poziomów alkaloidów chinolizydynowych w łubinie i materiałach paszowych otrzymywanych z łubinu oraz w celu zebrania większej ilości informacji na temat wpływu przetwarzania na poziom alkaloidów chinolizydynowych.

4. Państwom członkowskim i podmiotom działającym na rynku pasz zaleca się przekazywanie Urzędowi danych w celu zestawienia tych danych w jednej bazie danych zgodnie z wymogami wytycznych Urzędu dotyczących standardu opisu próbek (SSD) dla żywności i paszy oraz dodatkowymi szczegółowymi wymogami Urzędu w zakresie sprawozdawczości ([2]). W przypadku nasion łubinu i paszy otrzymywanej z łubinu ważne jest, aby podać gatunki łubinu, czy dane gatunki łubinu są słodkie czy gorzkie, procesy, jakim poddano nasiona łubinu (takie jak moczenie, gotowanie), oraz wszelkie procesy, jakim poddano pasze otrzymywane z łubinu w celu zmniejszenia zawartości alkaloidów chinolizydynowych.

Sporządzono w Brukseli dnia 16 października 2026 r.

W imieniu Komisji
Olivér VÁRHELYI
Członek Komisji

([2]) https://www.efsa.europa.eu/pl/call/call-continuous-collection-chemical-contaminants-occurrence-data-0.